

## Rättningsmall

### Patientfall 1

1.

|          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>S</b> | <ul style="list-style-type: none"><li>- ex. cykelolycka med personbil, svår smärta höger underben (0,5p)</li><li>- beskrivning av situationen/problemet, anledningen till kontakt (0,5p)</li><li>- situation är kärnan i det som ska förmedlas och ska fungera som en kortfattad "rubrik" för att fånga mottagarens uppmärksamhet (0,5p)</li></ul>                                                                                        |
| <b>B</b> | <ul style="list-style-type: none"><li>- hon har typ 1-diabetes (0,5p)</li><li>- bakgrunden beskriver det relevanta för den aktuella situationen. Vid akuta tillfällen, beskriva det allra viktigaste. (0,5p)</li></ul>                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>A</b> | <ul style="list-style-type: none"><li>- plasmaglukos 7,8 mmol/L, NRS (0,5p)</li><li>- misstänker öppen fraktur på underbenet (0,5p)</li><li>- har satt PVK (0,5p)</li><li>- en beskrivning av den aktuella situationen (0,5p)</li><li>- utgått från ABCDE för att strukturera vitalstatus (0,5p)</li><li>- eventuella åtgärder och resultat av dessa (0,5p)</li><li>- förmedla din bedömning av den aktuella situationen (0,5p)</li></ul> |
| <b>R</b> | <ul style="list-style-type: none"><li>- varför du tagit kontakt, rekommendation vad mottagaren ska göra (0,5p)</li><li>- klargör för dig själv vad mottagaren förväntas göra utifrån det som rapporterats under S, B och A ex. behov av övervakning, överflyttning, behandling ex röntgen (0,5p)</li><li>- inom vilken tid du anser att det ska göras (0,5p)</li><li>- finns det fler frågor, är vi överens? (0,5p)</li></ul>             |

(Haddleton, 2023)

2.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Patientsäkerhetslagen (0,5p)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <ul style="list-style-type: none"><li>- negativ händelse/tillbud där personskada uppkommit (0,5)</li><li>-risk för personskada (0,5p)</li><li>- vårdrelaterade infektioner (0,5p)</li><li>- förväxlingar (läkemedel, dokumentation, identitet) (0,5p)</li><li>- brister i eller felaktighet i t ex läkemedelshantering, bemötande, informationsöverföring, vård (0,5p)</li><li>- fördröjd eller felaktigt utförd undersökning, vård eller behandling, utebliven undersökning eller behandling (0,5p)</li><li>- felaktig, otillräcklig, avsaknad av eller vilseledande instruktion, information eller dokumentation (0,5p)</li><li>- felaktig användning eller underhåll av medicintekniska produkter (0,5p)</li><li>- brister i arbetsrutiner, organisation eller samarbete mellan olika vårdenheter, organisationer och huvudmän (0,5p)</li><li>- bristande eller otillräckliga resurser (0,5p)</li><li>- synpunkter och klagomål från patient/närstående (0,5p)</li></ul> |

(Boqvist, 2021; PSL 2010:659)

**\*3.**

|                       |
|-----------------------|
| 20 (mg/ml)            |
| 66-67 (droppar/minut) |

**4.**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <ul style="list-style-type: none"><li>- provröret måste vara märkt innan genomförandet (0,5p)</li><li>- remissen ska fyllas i innan provtagning (0,5p)</li><li>- signering av remiss ska göras efter provtagningen (0,5p)</li><li>- ska utföras av hälso- och sjukvårdspersonal som har utbildning för och är bedömd som kompetent för uppgiften. (0,5p)</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                |  |
| <ul style="list-style-type: none"><li>- identitetskontroll av blodmottagare mot följesedel (0,5p)</li><li>- följesedelns uppgifter om tappningsnummer överensstämmer med blodenhetens etikettuppgifter (0,5p)</li><li>- blodenhetens uppgifter om blodkomponentens och dess särskilda egenskaper överensstämmer med ordinationen (0,5p)</li><li>- blodenhetens blodgrupp är förenlig med mottagaren (0,5p)</li><li>- förenlighetsprövningen är godkänd (0,5p)</li><li>- hållbarhetstiden för blodenheten inte har överskridits (0,5p)</li></ul> <p>(Boman &amp; Wiklund, 2019; SOSFS 2009:29)</p> |  |

**5.**

|                                                                                                                                                                                                                                  |                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <ul style="list-style-type: none"><li>- insulinbrist pga. autoimmunologiskt angripna/förstörda betaceller (0,5p)</li></ul>                                                                                                       |                 |
| <ul style="list-style-type: none"><li>- insulin (0,5p)</li></ul>                                                                                                                                                                 |                 |
| <ul style="list-style-type: none"><li>- DKA, ketoacidosis/diabeteskoma (0,5p)</li></ul>                                                                                                                                          |                 |
| <ul style="list-style-type: none"><li>- buksmärtor (0,5p)</li><li>- illamående, kräkningar (0,5p)</li><li>- djup och snabb andning, hyperventilation Kussmaul andning (0,5p)</li><li>- acetondoftande andedräkt (0,5p)</li></ul> |                 |
| Sant                                                                                                                                                                                                                             | Falskt X (0,5p) |
| (Frid & Annersten Gershtater, 2022)                                                                                                                                                                                              |                 |

**6.**

|                                                                   |  |
|-------------------------------------------------------------------|--|
| <ul style="list-style-type: none"><li>- fibula (0,5p)</li></ul>   |  |
| <ul style="list-style-type: none"><li>- tibia (0,5p)</li></ul>    |  |
| <ul style="list-style-type: none"><li>- dexter (0,5p)</li></ul>   |  |
| <ul style="list-style-type: none"><li>- sinister (0,5p)</li></ul> |  |
| (Stubberud, Grønseth, & Almås, 2021; Medicinsk ordbok, 2023)      |  |

7.

|   |                                                                                                                      |                                                                                                                                  |                                                                                                             |
|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | Det finns risk för bradykardi i samband med nedsövning och därför behöver Erika vara fastande inför operation.       | Det finns risk för aspiration i samband med nedsövning och därför behöver Erika vara fastande inför operation. <b>X</b>          | Det finns risk för kramper i samband med nedsövning och därför behöver Erika vara fastande inför operation. |
| 2 | Erika får information om att hon enbart får ta tabletter med lite vatten 12 timmar innan operationen                 | Erika får information om att hon enbart får ta tabletter med lite vatten innan operationen <b>X</b>                              | Erika får information om att hon enbart får ta tabletter med lite vatten 2 timmar innan operationen         |
| 3 | Erika uppger att hon ätit och druckit för 3 timmar sedan, därför måste operationen ske tidigast om 3 timmar <b>X</b> | Erika uppger att hon ätit och druckit för 3 timmar sedan, därför finns det inget som kan hindra att operationen sker på en gång. | Erika uppger att hon ätit och druckit för 3 timmar sedan, därför måste operationen ske tidigast om 9 timmar |
| 4 | Erika får information om att hon kan dricka ett glas saft senast 2 timmar före operation <b>X</b>                    | Erika får information om att hon inte får dricka någonting alls 6 timmar före operation                                          | Erika får information om att det går bra att hon enbart får dricka ett glas saft 12 timmar innan operation  |

(Burell, 2022; Jakobsson & Rosén, 2022; Stubberud, Grønseth, & Almås, 2020)

8.

|                                  |                                                                                        |                                                         |
|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| Att låta patienten välja lansett | Att huden vid punktionsstället är rengjord och desinficerad inför provtagning <b>X</b> | Att patienten inte har feber                            |
| Behövs endast på sjukhus         | I hemmet                                                                               | Alltid, om inte lokala anvisningar säger annat <b>X</b> |
| Mitt på fingerblomman            | På fingerspetsen                                                                       | Vid sidan av fingerblomman <b>X</b>                     |
| Långfinger <b>X</b>              | Pekfinger                                                                              | Tumme                                                   |

(Boman & Wikström, 2019; Stubberud, Grønseth & Almås, 2021)

9.

| <b>Symtom</b>         | <b>Hyperglykemi</b> | <b>Hypoglykemi</b> |
|-----------------------|---------------------|--------------------|
| <b>Dimsyn</b>         | X                   |                    |
| <b>Törst</b>          | X                   |                    |
| <b>Kallsvettig</b>    |                     | X                  |
| <b>Hjärtklappning</b> |                     | X                  |
| <b>Illamående</b>     | X                   |                    |
| <b>Darrig</b>         |                     | X                  |

(Ekwall & Jansson, 2022)

10.

|                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Vad heter denna allvarliga komplikation som tyder på stigande tryck i muskeln?(0,5p)</b>                  | - (akut) kompartmentsyndrom (0,5p)                                                                                                                                                                                   |
| <b>Vad kontrollerar du för att upptäcka om ovanstående har inträffat? Ange 3 kontroller. (0,5p/kontroll)</b> | - domningskänsla, stickningar, nedsatt känsel (0,5p)<br>- synlig svullnad (0,5p)<br>- cirkulation, puls distalt, blånande tår (0,5p)<br>- hudens temperatur (0,5p)<br>- motorik, rörlighet (0,5p)<br>- smärta (0,5p) |
| <b>Vilken kirurgisk åtgärd behöver göras skyndsamt vid misstanke om ovanstående? (0,5p)</b>                  | - fasciotomi (0,5p)                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Varför är högläge av benet kontraindicerat vid misstanke om ovanstående?(0,5p)</b>                        | - försämrar genomblödningen till extremiteten (0,5p)                                                                                                                                                                 |

(Kumlien & Rydstedt, 2022; Stubberud, Grønseth & Almås, 2021)

**11.**

| <b>Orörlighetskomplikation</b>                                              | <b>Egenvårdsråd</b>                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - djupventrombos, DVT, trombos, blodpropp (0,5p)<br>- lungemboli, LE (0,5p) | - aktivera vadmuskeln, trampa symaskin (0,5p)<br>- släpncykla (0,5p)<br>- tidig mobilisering (0,5p)<br>- (stöd) kompressionsstrumpor (0,5p)                             |
| - pneumoni (0,5p)<br>- atelektaser (0,5p)                                   | - djupandas (0,5p)<br>- motståndsandning, PEP- utrustning(0,5p)<br>- huffeknik, hostteknik(0,5p)<br>- god munvård (0,5p)<br>- höjd huvudända, tidig mobilisering (0,5p) |
| - decubitus, trycksår (0,5p)                                                | - sänglägesändringar (0,5p)<br>- tidig mobilisering (0,5p)<br>- avlastande kuddar (0,5p)<br>- god nutrition (0,5p)                                                      |
| - förstoppning, obstipation (0,5p)                                          | - tidig mobilisering (0,5p)<br>- rikligt med vätska (0,5p)<br>- fiberrik kost (0,5p)                                                                                    |

(Stubberud, Grönseth & Almås, 2020)

## Referenser

Björling, G. (2022). *Andningsbefrämjande tekniker*. Vårdhandboken. Hämtat 20 mars 2023. <https://www.vardhandboken.se/vard-och-behandling/luftvagar/andningsvard/andningsbeframjande-tekniker/>

Boman, L. & Wikström, C. (2019) *Medicinsk teknik. Teori, planering och genomförande*. Studentlitteratur.

Boqvist, B. (2021). *Avvikelse- och riskhantering*. <https://www.vardhandboken.se/arbetssatt-och-ansvar/ansvar-och-regelverk/avvikelse--och-riskhantering/rutiner/>

Burell, M. *Vad får jag äta inför operation*. Hämtat 1 november 2022. <https://www.1177.se/Halland/behandling--hjalpmedel/operationer/fore-och-efter-operation/vad-far-jag-ata-innan-operationen/>

Bååth, C. (2022). *Trycksår*. Hämtat 1 november 2022. <https://www.vardhandboken.se/vard-och-behandling/hud-och-sar/trycksar/>

Ekwall, I. A & Jansson, M, A (2022). *Omvårdnad och medicin*. Studentlitteratur.

Fass.se. hämtat 1 november 2022. <https://www.fass.se/LIF/product?userType=0&nplId=20190402000266#incompatibility>

Haddleton, E. (2023). *Situation, Bakgrund, Aktuell bedömning, Rekommendation - SBAR*. Hämtat 20 mars 2023. <https://www.vardhandboken.se/arbetssatt-och-ansvar/samverkan-och-kommunikation/teamarbete-och-kommunikation/situation-bakgrund-aktuell-bedomning-rekommendation---sbar/>

Kumlien, I-C & Rydstedt, J. (2022). *Omvårdnad och kirurgi*. Studentlitteratur.

Medicinskordbok. (2023). Hämtat 14 april 2023. <https://www.medicinskordbok.se/>

Möller, M. (2018). *Tibiafraktur, proximal, hos vuxna*. Hämtat 1 november 2022: <https://www.internetmedicin.se/behandlingsoversikter/ortopedi-frakturer/tibiafraktur-proximal-hos-vuxna/>

SFS 2010:659. *Patientsäkerhetslag*. Hämtat 1 november 2022. [https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientsakerhetslag-2010659\\_sfs-2010-659](https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientsakerhetslag-2010659_sfs-2010-659)

Stubberud, I D-G, Grönseth, R & Almås, H: (2020) *Klinisk omvårdnad del 1*. Studentlitteratur

Stubberud, I D-G, Grönseth, R & Almås, H: (2021). *Klinisk omvårdnad del 2*. Studentlitteratur

## Patientfall 2

1.

|          |                                                                                                                                                                                                     | <b>Sekundär demens</b> | <b>Lewykroppss demens</b> | <b>Frontallobs demens</b> | <b>Vaskulär demens</b> |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|---------------------------|---------------------------|------------------------|
| <b>1</b> | Orsak: I samband med stroke eller hjärnblödningar. Personerna har en oförmåga att ta initiativ och kan verka passiva och tröga.                                                                     |                        |                           |                           | <b>X</b>               |
| <b>2</b> | Orsak: Ansamling av proteiner i hjärnan. Förekommer synhallucinationer och kännetecknas av att personerna har svårigheter med avståndsbedömning, att orientera sig och utföra praktiska handlingar. |                        | <b>X</b>                  |                           |                        |
| <b>3</b> | Orsak: En rad sjukdomar och tillstånd som har lett till demensutveckling.                                                                                                                           | <b>X</b>               |                           |                           |                        |
| <b>4</b> | Orsak: Okänd. Personerna får ändrade beteende och personlighet. Ofta har ett ohämmat socialt beteende och nedsatt självinsikt.                                                                      |                        |                           | <b>X</b>                  |                        |

(Kirkevold, Brodtkorb & Hylan Ranhoff, 2018)

2.

| <b>Riskbedömningsinstrument</b>                                                                                 | <b>Visar risk för</b>                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Downton Fall Risk Index</i>                                                                                  | <i>risk för fall</i>                                                                                 |
| <i>Modifierad Nortonskala, Norton eller Assessment Pressure Sores, RAPS, RBT, Braden scale (internationell)</i> | <i>risk för trycksår</i>                                                                             |
| <i>ROAG</i>                                                                                                     | <i>risk för problem i munhålan</i><br><br>(Senior Alert, 2019; Bååth & Källman, 2020; Sterner, 2019) |

### 3. Svara på nedanstående frågor om omvårdnadsdiagnoser (0,5p/syfte) (1p)

|                                                                  |                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Vad är syftet med att formulera en problemdiagnos? (0,5p)</b> | - behandla/lindra ett aktuellt/verkligt hälsoproblem/omvårdnadsproblem/behov (0,5p)                                                                                                 |
| <b>Vad är syftet med att formulera en resursdiagnos? (0,5p)</b>  | - hälsoinriktat (0,5p)<br>- styrkor lyfts fram i stället för brister(0,5p)<br>- vilka resurser patienten har för att klara av sina behov (0,5p)<br><br>(Florin 2019; Björvell 2018) |

## 4.

- uppmuntrar Astrid att berätta om sina bekymmer/ger utrymme för Astrid att reflektera (0,5p)
  - lyssnar aktivt genom, visar intresse för hennes berättelse, är lyhörd (0,5p)
  - ha ögonkontakt (0,5p)
  - är närvarande, sitter ner tillsammans (0,5p)
  - icke dömande/ stödjer Astrids tankegång (0,5p)
  - låter Astrid visa sin sårbarhet/sorg (0,5p)
  - erbjuder information, erbjuder samtalskontakt (0,5p)
  - bekräftar Astrid/inkännande(0,5p)
  - håller Astrids hand under samtalet, visar omsorg genom beröring (0,5p)
- (Friberg & Öhlen, 2019; Fossum, 2019)

## 5.

|   |                                                                                                                       |                                                                                                             |                                                                                                                         |
|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | Andelen vätska och muskulatur minskar medan den relativa fetthalten ökar. <b>X</b>                                    | Andelen vätska, muskulatur och den relativa fetthalten minskar.                                             | Andelen vätska och muskulatur minskar medan den relativa fetthalten är oförändrad.                                      |
| 2 | Det genomsnittliga dagliga energibehovet hos äldre är 25 kcal/kg. <b>X</b>                                            | Det genomsnittliga dagliga energibehovet hos äldre är 50 kcal/kg.                                           | Det finns ingen rekommendation för det genomsnittliga dagliga energibehovet hos äldre.                                  |
| 3 | Nedsatt muskelmassa, lägre basalmetabolism och aktivitetsnivå gör att kroppens energibehov stagnerar med åldern.      | Nedsatt muskelmassa, lägre basalmetabolism och aktivitetsnivå gör att kroppens energibehov ökar med åldern. | Nedsatt muskelmassa, lägre basalmetabolism och aktivitetsnivå gör att kroppens energibehov minskar med åldern. <b>X</b> |
| 4 | Äldre bör ha ett något högre BMI än yngre eftersom de har en procentuellt större andel fettvävnad i kroppen. <b>X</b> | Äldre bör ha ett något lägre BMI än yngre eftersom de har en procentuellt lägre andel fettvävnad i kroppen. | Äldre bör ha ett något högre BMI än yngre eftersom de har en procentuellt större andel vätskeansamling i kroppen.       |

(Kirkevold, Brodtkorb & Ranhoff, 2018)

## 6.

- små, täta måltider, mellanmål, bör ej gå längre än 3 timmar mellan varje mål (0,5p)
  - e-kost, energirik, proteinrik, näringstät kost, energiberika maten (t ex grädde, gräddglass osv) (0,5p)
  - näringsdryck, näringstillskott (0,5p)
  - planering av aktiviteter så att Edvard inte tröttnas ut före måltid (0,5p)
  - minska nattfastan(0,5p)
  - erbjuda mat som han tycker om, önskekost (0,5p)
  - hålla lågt fiberinnehåll i maten (0,5p)
  - ätstödjande åtgärder som t.ex. guidning (0,5p)
  - tillräckligt med tid vid måltider (0,5p)
  - trevlig måltidsmiljö (0,5p)
  - äta tillsammans med andra (0,5p)
- (Kirkevold, Brodtkorb & Ranhoff; 2018, Almås, Stubberud & Grønseth, 2021)

7.

|                                                                                                      |                                                        |                                                          |                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| <b>Vad är normal kroppstemperatur?</b>                                                               | 37,0 är mest korrekt                                   | 36,0 är mest korrekt                                     | Kroppstemperatur varierar mellan olika individer<br><b>X</b> |
| <b>Kroppstemperaturen varierar över dygnet, även vid feber. När är kroppstemperaturen som lägst?</b> | På morgonen<br><b>X</b>                                | På eftermiddagen                                         | På eftermiddagen efter cirka 1 timmes vila                   |
| <b>Vad avses med kärntemperatur?</b>                                                                 | Temperatur uppmätt i kroppens inre<br><b>X</b>         | Temperatur uppmätt i armhålan                            | Skillnaden i temperatur mellan rektal och oral mätning       |
| <b>Vad kan ge ett falskt högt värde vid temperaturmätning i örat?</b>                                | Om patienten har legat med örat mot kudden<br><b>X</b> | Om proben har tryckts för hårt mot patientens hörselgång | Om patienten ligger plant                                    |

(Sund-Levander, 2021)

8.

|                  |                                                                                                         |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Subfebril</b> | - lätt förhöjd kroppstemperatur/lätt febrig (0,5p)<br>- kroppstemperaturen överstiger inte 38° C (0,5p) |
| <b>Afebril</b>   | - feberfri (0,5p)                                                                                       |

(Lindskog, 2020)

9.

**Andningsfrekvens** 22 andetag/minut, **SpO2** 89 % utan syrgas, **puls** 115 slag/minut, **blodtryck** 110/50 mmHg, **Temperatur** 40 grader °C

|                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Vad ska du känna efter?</b>                                                    | <b>Känna efter luftströmmen</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Vad ska du se/titta efter, <u>förutom förhöjd andningsfrekvens</u>? (0,5p)</b> | - eventuell svullnad eller främmande kropp i övre luftvägar (0,5p)<br>- bröstkorgens rörelser (0,5p)<br>- djupa/ ytliga andetag (0,5p)<br>- användning av accessoriska andningsmuskler/ axlar eller indragningar på halsen (0,5p)<br>- tecken på cyanos, till exempel på patientens läppar eller nagelbäddar (0,5p) |
| <b>Vad ska du lyssna efter? (0,5p)</b>                                            | - andningsljud på lungorna (0,5p)<br>- hörs andningsljud (0,5p)<br>- rosslande, pipande/väsande andningsljud (0,5p)                                                                                                                                                                                                 |

(Stenlund, 2021)

10.

- pneumokocker (0,5p)
- stafylokocker (aureus) (0,5p)
- streptokocker (0,5p)
- mycoplasma (0,5p)
- legionella (0,5p)
- haemophilus (H) influenza (0,5p)
- moraxella catarrhalis (0,5p)
- E.coli (0,5p)
- protozoer (0,5p)
- svampinfektion (0,5p)

(Stubbard, Grønseth & Ålmås, 2020; Melhus, 2019 )

11.

|                                       |                           |
|---------------------------------------|---------------------------|
| <b>Vad betyder förkortningen CRP?</b> | C-reaktivt protein (0,5p) |
| <b>Vad är normalvärde för CRP?</b>    | <10 (mg/ml) (0,5p)        |

(Stubberud, Grønseth & Almås, 2020; Melhus, 2019)

12.

|                                                                                                             |        |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----|
| <b>Vid provtagning av blododling är användning av butterfly rekommenderad.</b>                              | Rätt X | Fel |
| <b>Rekommenderad turordning för blododlingsflaskorna är:<br/>1. aerob, 2. anaerob, 3. aerob, 4. anaerob</b> | Rätt X | Fel |
| <b>Ett slaskrör ska tas före blododling.</b>                                                                | Rätt X | Fel |
| <b>Rekommenderad mängd blod för diagnosunderlag är 10ml per blododlingsflaska.</b>                          | Rätt X | Fel |

(Boman & Wikström, 2019; Karlsson, 2022)

**\*13. Besvara nedanstående frågor om läkemedelsberäkning (rätt svar = godkänt)**

|                                                                                                           |          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>Hur mycket verksamt substans har administrerats innan infusionen avbröts? Ange svaret i milligram.</b> | 750 (mg) |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|

14.

|                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Ange 1 komplikation en övertänjd urinblåsa kan innebära för Edvard (0,5p)</b>                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>- kroniska skador med urintömningsbesvär (0,5p)</li> <li>- infektion (0,5p)</li> <li>- livslångt behov av kateterbehandling (0,5p)</li> </ul> |
| <b>Hur många milliliter residualurin bör ej överstigas i Edvards urinblåsa innan urintömning med hjälp av kateter övervägs? (0,5p)</b> | >500 ml (0,5p)                                                                                                                                                                       |

(Joelsson-Alm, 2021)

**15. Svara på nedanstående frågor om delegering enligt Socialstyrelsens riktlinjer för arbetsuppgifter inom hälso-och sjukvård (0,5p/svar) (1p)**

|                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Vad innebär det att den som delegerar har formell kompetens? (0,5p)</b>                                                   | Legitimation för yrke inom hälso- och sjukvården, eller godkänd högskoleutbildning som leder till yrkesexamen enligt särskild examensbeskrivning, ger formell kompetens. (0,5p) |
| <b>Vem bär <u>det yttersta ansvaret</u> inom regionvård för att delegeringar sker på ett säkert och korrekt sätt? (0,5p)</b> | - verksamhetschef (0,5p)<br><br>(Andersson, 2022)                                                                                                                               |

**16.**

|                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- ankel (0,5p)</li> <li>- insida knä (0,5p)</li> <li>- höft (0,5p)</li> <li>- armbåge (0,5p)</li> <li>- axelled (0,5p)</li> <li>- öron (0,5p)</li> <li>- sittbensknöl (0,5p)</li> <li>- bakhuvud (0,5p)</li> </ul><br>(Bååth, 2022) |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**17.**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- kort bakgrund till intagningen, kontaktorsak (0,5p)</li> <li>- sammanfattning av genomförd omvårdnad, vårdförlopp (0,5p)</li> <li>- patientens förändring under vårdtiden (0,5p)</li> <li>- aktuell omvårdnadsstatus, aktuellt hälsotillstånd (0,5p)</li> <li>- omvårdnadsdiagnos (0,5p)</li> <li>- patientens vårdplan (0,5p)</li> <li>- fortsatt behov av omvårdnadsåtgärder (0,5p)</li> <li>- behov av insatser av andra vårdgivare vid utskrivning (0,5p)</li> <li>- behov av hjälpmedel efter utskrivningen (0,5p)</li> <li>- planerade återbesök (0,5p)</li> </ul><br><p>Tidigare sjukdomar och läkemedelsrelaterade förslag tillhör medicinska journalen (0p)<br/>(Björvell, 2018; Socialstyrelsen, 2005)</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Referenser

- Andersson, M (2022). *Förutsättningar för delegering*. Hämtad 14 april 2023 från <https://www.vardhandboken.se/arbetssatt-och-ansvar/ansvar-och-regelverk/delegering-och-ansvar/forutsattningar-for-delegering/>
- Bååth, C. & Källman, U. (2022). *Trycksår. Vårdhandboken*. Hämtad 27 oktober 2022 från: <https://www.vardhandboken.se/ward-och-behandling/hud-och-sar/trycksar/riskbedomning/>
- Björkman, E. & Karlsson, K. (2014). *Medicinsk teknik för sjuksköterskor*. Studentlitteratur
- Björvell, C. (2018) *Sjuksköterskans journalföring och informationshantering*. Studentlitteratur
- Boman, L. & Wikström, C. (2019) *Medicinsk teknik*. Studentlitteratur.
- Delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård och tandvård. Hämtad 7 november 2022. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmanna-rad/1997-10-14.pdf>
- Ehrenberg, A. & Florin, J. (2019) *Omvårdnadsgrunder. Ansvar och utveckling*. Studentlitteratur
- Fossum, B. (2019) *Kommunikation samtal och bemötande i vården*. Studentlitteratur
- Friberg, F. & Öhlen, J. (2019) *Omvårdnadsgrunder Perspektiv och förhållningssätt*. Studentlitteratur
- Joelsson-Alm, *Symtom och diagnos av övertänjd urinblåsa* (2021) Hämtad 9 november 2022. <https://www.vardhandboken.se/ward-och-behandling/basal-och-preventiv-omvardnad/blasovervakning-vid-sjukhusvard/symtom-och-diagnos-av-overtanjd-urinblasa/>
- Karlsson, P (2022) *Provtagning för blododling*. Hämtad 7 november 2022. <https://www.vardhandboken.se/undersokning-och-provtagning/blodprov/blodprov-venos-provtagning/provtagning-for-blododling/>
- Kirkevold, M., Brodtkorb, K. & Høyen Ranhoff, A. (2018) (2:e uppl) *Geriatrisk Omvårdnad. God omsorg till den äldre patienten*. Liber
- Lindskog, B. (2017). *Medicinsk terminologi*. (7:e uppl). Studentlitteratur
- Melhus, Å. (2019) *Klinisk mikrobiologi för sjuksköterskor* (3:e uppl.) Norstedts
- Senior Alert. (2019). *Vårdprevention*. Hämtad 27 oktober 2022 från <https://www.senioralert.se/>
- Stenlund, D. (2021) *B- Andning. Vårdhandboken*. Hämtad 3 november, 2022 från <https://www.vardhandboken.se/ward-och-behandling/akut-bedomning-och-skattning/bedomning-enligt-abcde/b--andning/>
- Stubberud, D-G., Grønseth, R. & Almås, H. (2020) *Klinisk omvårdnad 1*. (3:e uppl) Liber
- Stubberud, D-G., Grønseth, R. & Almås, H. (2021) *Klinisk omvårdnad 2*. (3:e uppl) Liber
- Socialstyrelsen. *Samverkan vid in- och utskrivning av patienter i slutenvård*. (2005) Hämtad 10 november, 2022. <https://lagen.nu/sosfs/2005:27>
- Sund-Levander, M. *Temperaturmätning – Översikt* (2021). Hämtad 3 november 2022 från <https://www.vardhandboken.se/undersokning-och-provtagning/temperaturmatning/oversikt/>